

Фридрих Карл Кауль Эйхман

Чиндан ҳам бўш яшар адвокат Серватиус ҳарбий жиоятлар ва инсоннинг қаши жинонотларни хизома килиши учун маъдум маънода «материалист» бўлиши керан эди. Адвокат Серватиус Ниорберг процессидаги «ишинчичларидан фойдаланиши бўйича бош вакил»ни, нацист партиси «сёйси рахбарлар корпсунини хизома қўлган эди. Нейнчалини врачларга қарши қўзғалдиган процессидаги у бош айбор профессор Карл Брандтни. Вильгельмштрассен процесси дебном олган судда «Герман Геринг» заводларининг бошчиги Пленгерин хизома қўлганди.

Узининг ҳизома қўлувчи пуртида Европадаги милионлаб кишларни куалликни содиши учун жўнатади, кейинчалик осбон ўйларидан жиоятни Заукорни ҳам ёнглаб чиқди, окулумни кидиган ерлардаги мулжалари мусодида қилиш учун ҳар жомонлана имконият юратиб берувчи Гаага карорини ҳам хизома қўтган эди. Бора-бора Серватиус шундай иш кўрсетадиги, одамларни мажбурий ишларга сурғун килиши қўзғалдиган бориб етди.

У нацист партиси активистларга қарши процессидаги узмалагерларидаги героррия еклат чиқсан эди: «Давлатимизда сёйси душманларни хонимит душманларни сифтида қамоқча олиш қадими олат дубла суркар.» Бу одат сёйси курашда маглубиятга йўлчиликдан асрарди...

Киниларни маҳсус план асосида қўриб юргарган врачларини эса у мана бўндай деб хизома қилиди:

«...бу ерда гап давлатнинг жамият мавфаати учун кандай курбонлар талаб қўзғалдиган ҳақида бориенти. Бу нарса давлатнинг кўн мафтаатларини хизома қилилар эди. Уруп туфайли вукулда келган зарурат мана шу курбонларни (тирик одамларни) утида ана шундай таъриблардан ўтишадиги билди. Гуллар киган эди.

Хуллас, адвокат Серватиус «индан ҳам «материалист» бўйиб котлашади. Лекин орадан кўн ўтмай жиоятнинг ҳизома қилишин» Эйхманнинг онлasi эмас. Серватиуснинг ўзи ходдаганлиги маълум бўйиб котлашади. Адвокат Серватиуснинг бози Лицкис Эйхманнинг кариндошлари билан аллоҳи болганингни тан олди.

«...потаниш билди телефонни килиб: Эйхманнинг Лицкисдаги қариндошлари билан аллоҳи болганингни тан олди. Адвокат Серватиус бу илтимосни дарҳол бажо келтириди. Нимага?»

«...ёшим ўтил олганнига қараманга курашда галаба гаштни суринши яхши кўраман.. бунинг устига бу судда мен Ниорберг судини маълум маънода ревизияни қилиш имкониятни бир деб ёйлайди. Негаки Ниорберг судидаги тўрт голиб мамлакатнинг ҳуқумонлиги сяя ташлаб турган эди.

Бўндан ҳизома қилишиб котлашадиги тушуни туштариб ўтишадиги зарурати бориник?

Октябрь инининг бозида Серватиус Иерусалимга учбади, бироқ прокурор доктор Гидеон Хауснер билан жиоятнинг хизома олиш масалаларини мухонама килашади.

Доктор Серватиус Иерусалимда Фарбин Германия информациян расмий агентларига вакилига интервью берди, бироқ прокурор Исроли ҳукумати Эйхманнинг хизома қилиши соҳасидаги кийинчиликларни ўйтошида унга ёрдам бершига тайёр эканлигини, бу нарса бироқ прокурорни ўзига ҳам борлигидан килиб котлашади.

Шундай килиб. Исроли ҳукумати Эйхманн процесси мусобаботи билан чиқарилашкан конун ҳақида карорини маълум килиб қўйди. Негаки Исролида хизомачи сифати Исроли гаражданларига қатнашиши мумкин, деган қонақ бор эди.

Бу нарсага Гарбий Германия матбуоти қанчалик таъсир қилинганини билди қўзинди. Монъин шахрида чиқадиган «Ўзбекбей Чайтигу» газетаси кейинчалик — 1961 йил 4 айдан чиқсан сондаги мазкур масалада юзасидаги бўнадай деб ёзди:

«Халқаро агентура тармоқларида бу ёнда ўйлаб ҳалар маълум қилинган бўлинишни қарашади, Серватиус кўнида маълум расмий маълумотлар бўлса бўлмаса у аллаҳин Эйхманн хизома қилишини киришганини аниқ эди. Адвокат матбуотни мунгизам равишда «Эйхман — Серватиус» хабарлари билан таъминлаб келди». У шундай кабарор берганди.

Эйхман — Серватиус — биринчи утрашуван. Махбус билан шахсий учрашув. Серватиус Исроли процессининг қонунинг эканлигини рад этишади. Серватиус яна Германияни соҳасидаги кийинчиликларни ўйтошида унга ёрдам бершига тайёр эканлигини, бу нарса бироқ прокурорни ўзига ҳам борлигидан котлашади.

Эйхманн хизома қилинганини учун кўп ҳак олсанми, деган саволга адвокат Серватиус мужмал жавоб берди: иккни бир давомидаги таҳмиман 1900 минг марка сардорларса керади. Чунки Иерусалимда ассистент ва секретар ёллашади тўғри келади. Эйхманнинг оиласи шунчак сарловҳалар остида мунтазам босилиб турди.

Эйхманн хизома қилинганини учун кўп ҳак олсанми, деган саволга адвокат Серватиус мужмал жавоб берди: иккни бир давомидаги таҳмиман 1900 минг марка сардорларса керади. Чунки Иерусалимда ассистент ва секретар ёллашади тўғри келади. Эйхманнинг оиласи шунчак сарловҳалар остида мунтазам босилиб турди.

Германиянида Бони Серватиуснинг Эйхманн процессида иштирак этишини ҳар жомонлана қўзғал-куватламоқда, деган овозлар юради эди. Бони ҳукумати барча сардорларни ўз зинмасига олиш, аммо «иҷтиҳад» тарафда тўлашга вазда беради. ГДР Марказий газетаси «Нойе Дейчланд» 1960 йил 30 октябрь сонидаги «Нойе Дейчланд»

«Бу факт ҳадётлан узоқ эмас. Аденauer давлати нацист жиоятни Эйхманнинг хизомасини пул тўлоғончи; ГДР гаражданларга милионлаб яхудийларни кирган жалоди, кескин коралайдидар!»

Адвокат профессор доктор Каульдинг ёрдамга гувоҳ сифатида шитори этиши ҳақида хабар Гарбий Германинам жамоатчиликларига ташвиши солиб қўйди. «Гамбургер Аденайдит» газетаси 1960 йил 31 октябрь сонидаги ўзмайдай деб ёзди:

«...айтишларига, Кауль концентрацион лагерларда ҳақида бўлганини кишиларнинг яхши қариндошлари яшади турган бир неча яшонинг топшониги билан бу ишга киради. Аслади эса Каульдинг Эйхманнин коралашдан мисади Гарбий Германинадаги талиниши кишиларга тухмат килиши. Федератив Республикани халқаро мисади обўйинчиликларидан иборатидар.

1960 йил 22 нонграбдади Исроли парламенти ҳукуматининг Исролида адвокатини ҳукумларини «тэллириш» ҳақида гонунини деч бир дискуссияни қабул килиди. Бу қонуга биноса доктор Серватиус гарчанди Исроли гараждан бўйламишади. Исроли округ судида Эйхманнин хизома қилиши ҳукумга эга бўлди. Лекин профессор доктор Кауль Исроли юстиция министрига ёрдамчи лъявогарлар сифатидаги қатнашиши учун яхудийлар билан юзмажош сұхбатини ҳақида илтимос қилиб ёзган хатига ҳам жавоб ололмас эди.

* Автор изохӣ.

(ДАВОМИ. Боши газетанинг 8—26 октябрь сонларидаги)

(Давоми бор).

МАРКС ВА ЛЕНИН ШАҲМАТЧИ БЎЛГАН

В. Либкнехтнинг К. талаб ўз уйнда бўлишини талаб қилиди. Лондон учида барварс ҳисобланувчи соат роса 11 да мен ўша жойда бўлдим. Маркс ҳонада ўйларидан ётадиларининг бир бўбига ва шахмат

шахматни таъсисида катор мурказаб професида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Маркс ўз юришига айланган унга ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахматни таъсисида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахматни таъсисида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахматни таъсисида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахматни таъсисида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахматни таъсисида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахматни таъсисида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахматни таъсисида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахматни таъсисида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахматни таъсисида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахматни таъсисида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахматни таъсисида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахматни таъсисида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахматни таъсисида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахматни таъсисида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахматни таъсисида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахматни таъсисида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахматни таъсисида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахматни таъсисида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахматни таъсисида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахматни таъсисида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахматни таъсисида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахматни таъсисида катор мурказаб проблемаларни ҳақни килиди, ўзининг ўйни пайтида қизигашини киришни кўнглини ўйнади. Базъини торғашув юнда аяннига кетади. Ким ютказса, ўшани ҳазиси кириганини кигланади ўзи. Энди большевик В. И. Ленин билан ўйнади. Барчак шахмат